

แนวทางการดำเนินงาน

โรงเรียนมาตรฐานสากล WORLD-CLASS STANDARD SCHOOL

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

“...บัดนี้การติดต่อกันระหว่างประเทศทั่วโลกมีมากขึ้นแล้ว ทางทะเลก็มีเรือกลไฟ ทางบกก็มีรถไฟ ความต้องการแลกเปลี่ยนสินค้า กระทำให้นานาประเทศคบหาสมาคมกัน อันเปนเหตุให้ความรู้ทั้งฝ่ายวิชา และฝ่ายศิลปการทำด้วยฝีมือต้องหันเหียงไปหาที่ถูกต้อง และที่ได้ประโยชน์ยิ่ง วิชาหรือศิลปใดก็แพ้เสื่อมไป หรือต้องเปลี่ยนแปลงไปให้สู้กันได้ ในประเภท เดียวกัน

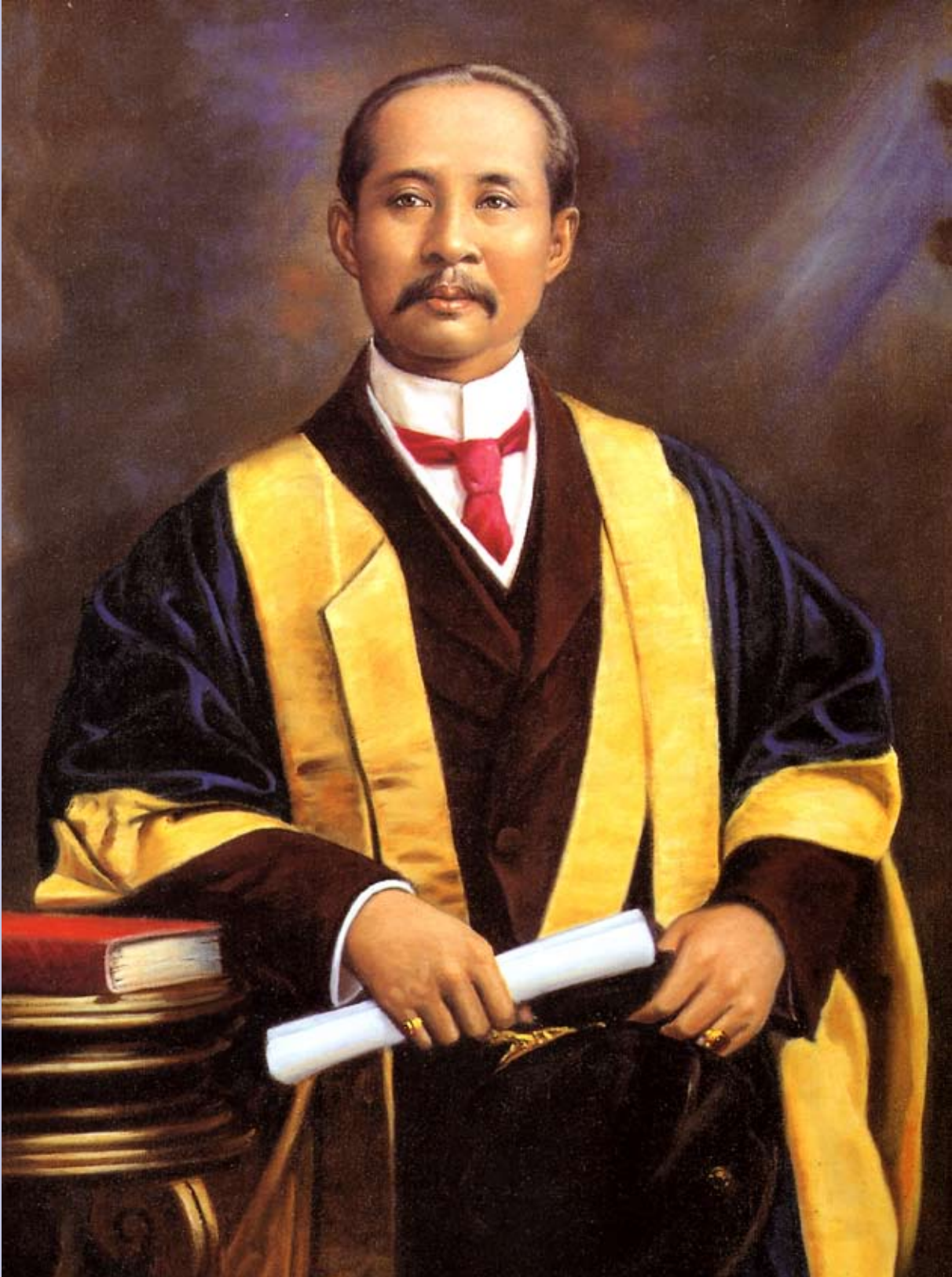
อันความยิ่งหย่อนเปนลุ่ม ๆ ดอน ๆ ในส่วนศิลปวิชาการทั้งปวงนี้ เมื่อครั้งการไปมาระหว่างนานาประเทศยังไม่ติดต่อกันได้สะดวก ความยิ่ง และหย่อนเป็นลุ่ม ๆ ดอน ๆ นี้ ก็อาจมีอาจเปนอยู่ได้ ในที่ต่าง ๆ กัน แต่ครั้นความติดต่อกันได้มาถึงเข้าแล้วในสมัยนี้ ความรู้ศิลปวิชาการทั้งปวง จำต้องหันเข้าหาความสม่ำเสมอเปนลำดับไปทุกที่

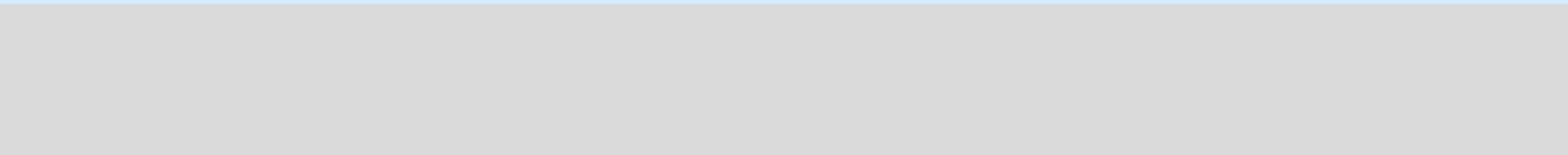
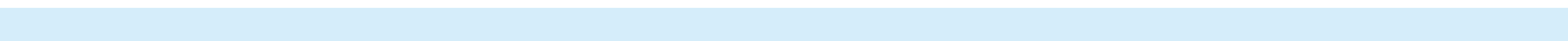
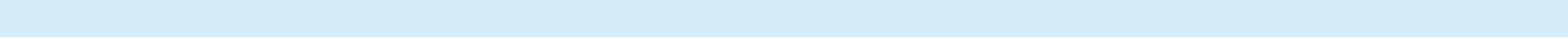
เพราะเหตุสมัยและความเปนไปของประเทศบ้านเมือง ได้เปลี่ยนแปลงมา ฉะนี้ จึงจำเป็นต้องคิดบำรุงศิลปวิชาการทั้งปวงของเราให้เจริญขึ้น ป้องกัน ไม้ให้เสื่อมทรามลงไปด้วยอำนาจที่ต้องแข่งขันกับเขาอื่น ความทนุบำรุง และป้องกันเช่นนี้ก็ได้อ แต่ริบจัดการฝึกหัดสั่งสอนกันให้เกิดความรู้ และ ความสามารถยิ่งยวดขึ้น...”*

ประกาศกระแสพระบรมราชโองการ เรื่อง การเล่าเรียนของประเทศสยาม
กันยายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๙ (เอกสารรัชกาลที่ ๕ แฟ้ม ศ.๒/๕)

* ร่างประกาศฉบับนี้ไม่ได้มีการประกาศใช้ เพราะต่อมาในเดือนตุลาคม

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระประชวร และเสด็จสวรรคตในวันที่ 23 ตุลาคม 2453

สารจากเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สืบเนื่องจากนโยบายของรัฐสมมติว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยการยกระดับโรงเรียนชั้นนำที่มีความพร้อมสู่โรงเรียนดีมีมาตรฐานสากล เพื่อให้เป็นโรงเรียนที่มีระบบการพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม หลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตัวเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ มีความสามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรมนำความรู้ รักความเป็นไทย และมีความสามารถก้าวไกลในระดับสากล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย และคณะทำงาน ได้ทำการศึกษา สังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากโรงเรียนและผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วจัดทำเป็นเอกสารแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้โรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลได้เข้าใจในเจตนารมณ์ ขอบข่ายความสำเร็จ ทิศทาง และกรอบการดำเนินงาน ตลอดจนสามารถนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนายกระดับโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลและขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งถือเป็นเป้าหมายปลายทางสำคัญของจัดการศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากลฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ในโอกาสนี้ ขอขอบคุณคณะทำงานและทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารฉบับนี้ให้สำเร็จบรรลุตามเป้าหมายได้เป็นอย่างดี

(นายชินภัทร ภูมิรัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เจตนาารมณั กรบวณทศนัของรโงเรียนมาตรฐานสากล ความเชือร่วมกัน

- 1 ตอนที่ 1 ภาพความสำเร็จโรงเรียนมาตรฐานสากล
- 3 ภาพแห่งความสำเร็จโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School)
- 6 คุณลักษณะผู้เรียน
- 12 จัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล (World-Class Standard)
- 14 บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management)
- 18 ภารกิจหลักของโรงเรียนในการพัฒนาและยกระดับค่าเน้นโครงการสู่โรงเรียนสู่มาตรฐานสากล

21 ตอนที่ 2 แนวทางการจัดการศึกษา

- 23 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนโดยการเทียบเคียงสู่มาตรฐานสากล
- 24 การจัดการเรียนการสอน
- 25 การวัดและประเมินผล
- 26 เกณฑ์การจบหลักสูตร
- 28 การบริหารจัดการระบบคุณภาพ (Quality management System)
- 44 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล
- 48 การสร้างความพร้อมด้านปัจจัยพื้นฐานในโรงเรียนมาตรฐานสากล
- 50 การสร้างเครือข่ายและโรงเรียนร่วมพัฒนา
- 57 แนวทางการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และวิจัยพัฒนา

61 ตอนที่ 3 แผนการดำเนินงาน

- 62 บทบาทหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)
การพัฒนาหลักสูตรและการสอนโรงเรียนมาตรฐานสากล
- 63 บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- 64 บทบาทหน้าที่ของศูนย์ประสานงานการจัดการมัธยมศึกษา (ศกม.) และกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ
การจัดการมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัด (สมป.จังหวัด)
- 65 บทบาทหน้าที่ของเครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษา (ศน.ม.)
- 66 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา
- 67 ขั้นตอนการดำเนินงานการยกระดับคุณภาพโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล ประจำปีงบประมาณ 2553

69 ภาคผนวก ก ข้อมูลโรงเรียนมาตรฐานสากล

- โรงเรียนในโครงการระดับประถมศึกษา
- โรงเรียนในโครงการระดับมัธยมศึกษา

81 ภาคผนวก ข รายชื่อคณะทำงาน

- คณะทำงานยกร่างแนวทางและจัดทำคู่มือการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล

เจตนาสมณ์

ในปัจจุบันระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสาร ทำให้สังคมโลกมีการเคลื่อนไหวระหว่างวัฒนธรรมมากขึ้น การเมืองแบบเสรีประชาธิปไตยเป็นที่นิยม ยอมรับกันทั่วโลก ประเทศไทยจะมีความสัมพันธ์กับชุมชนโลกบนพื้นฐานของศักดิ์ศรีและความเท่าเทียมกัน จะมีความสามารถในการแข่งขันและร่วมมือกับประชาคมโลกได้ต่อเมื่อเรามีการปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการศึกษาให้สามารถพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีสมรรถนะในการแข่งขัน มีคุณภาพสูงขึ้น รู้จักเลือกที่จะรับกระแสของวัฒนธรรมต่างชาติ ปฏิภาณใจดี และมีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย รวมถึงการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ทันต่อสภาวะการณ์โลก

เรามีเจตนาสมณ์มุ่งมั่นที่จะบรรลุความคาดหวังสำคัญ ดังนี้

1 ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ อันหมายถึง เป็นคนดี เป็นคนเก่ง เป็นคนที่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่า และมีความสุข บนพื้นฐานของความเป็นไทย ภายใต้บริบทสังคมโลกใหม่ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพและความสามารถในระดับสูงด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสาร เพื่อการพึ่งตนเองและเพื่อสมรรถนะในการแข่งขัน

2 โรงเรียนยกระดับคุณภาพสูงขึ้นสู่มาตรฐานสากล ผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพแห่งชาติ (TQA) เป็นโรงเรียนยุคใหม่ที่จัดการศึกษาแบบองค์รวมและบูรณาการเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ศาสนา และการเมือง เพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

3 โรงเรียนพัฒนาหลักสูตร รูปแบบ และวิธีการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นความแตกต่างตามศักยภาพของผู้เรียน โดยคำนึงผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้จำเป็นต้องมีสื่ออุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสม และปรับประยุกต์ใช้ได้สมประโยชน์ ทันต่อการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก

4 ผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาด้วยวิธีการที่เหมาะสม หลากหลายอย่างทั่วถึงต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเรียนรู้และเพิ่มพูนประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล ตลอดจนเพื่อจรรโลงความพึงพอใจและความผูกพันต่อวิชาชีพอย่างแน่นแฟ้น

5 โรงเรียนมีภาคีเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ และร่วมพัฒนากับสถานศึกษาระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ รวมทั้งเครือข่ายสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเป็นศูนย์และร่วมเป็นเครือข่ายพัฒนาความรู้ให้กับประชาชนในชุมชนและบุคคลทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระบวนการค้นของโรงเรียนมาตรฐานสากล ความเชื่อร่วมกัน

1

โรงเรียนมาตรฐานสากลมีหลายรูปแบบ **MULTI MODEL-BENCHMARKING**

เป็นตัวของตัวเอง พัฒนาศักยภาพขององค์กร
เร่งให้เกิดความพร้อมโดยระดมทรัพยากรรอบด้าน
จากแบบอย่างความสำเร็จที่หลากหลาย

2

ความใฝ่รู้ คือ วิถีไปสู่ความรู้อย่าง **Spirit of enlightenment**

สร้างวิถีแห่งการรู้แจ้ง สร้างแรงกระตุ้นใหม่ ๆ
แสดงความมหัสจรรย์และเป้าหมายของสาระวิชา
ปริมาณความรู้ คือ ความเปล็ดเปล็นในการแสวงหา

3

โรงเรียนสอนวิถีแห่งภูมิปัญญา **Multi Intelligent**

เด็กมีภูมิ-ปัญญา-ความสามารถต่างกัน
ความถนัดเป็นสิ่งที่เพิ่มศักยภาพได้ รู้จักและรู้จัก
ใช้กระบวนการคัดกรองในระบบดูแลช่วยเหลือเด็กเป็นรายบุคคล
เพื่อส่งเสริมพัฒนาปัญญาของเด็กที่แตกต่างกัน

4

เราคือประชาคมโลก **Global Community & Responsibility**

ความใฝ่รู้ไม่มีพรมแดนในชุมชนโลก สัมพันธภาพ
และความเป็นเครือญาติพี่น้อง นั่นคือความรับผิดชอบร่วมกัน
ของมวลมนุษยชาติต่อประชาคมโลก

5

โรงเรียนประชาบาล **Synergy-community School**

การจัดการศึกษาไม่ใช่ภาระของรัฐบาลโดยลำพัง
เครือข่ายพันธกิจ เริ่มต้นจากมิตรภาพในชุมชนท้องถิ่นไปสู่ภูมิภาค
ข้ามพรมแดนไปสู่สังคมโลก สร้างสังคมที่ดีเป็นหน้าที่ของทุกคน
เยาวชน คือ อนาคตของชุมชน ความหวังของชาติ
และชะตากรรมของมวลมนุษยชาติ